

GRUNDLAGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2010 rd

Lagmotion med förslag till lag om stöd till riksdagsgrupper

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 1 juni 2010 en lagmotion med förslag till lag om stöd till riksdagsgrupper (LM 34/2010 rd — Timo Kalli /cent m.fl.) till grundlagsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- riksdagsgruppens ordförande Timo Kalli och generalsekreterare Jari Partanen, Centerns riksdagsgrupp

- riksdagens generalsekreterare Seppo Tiitinen och riksdagens biträdande generalsekreterare Jarmo Vuorinen, riksdagens kansli
- konsultativ tjänsteman Kirsti Vallinheimo, finansministeriet
- generaldirektör, juris doktor Tuomas Pöysti och överdirektör Marjatta Kimmonen, Statens revisionsverk
- professor (emeritus) Antero Jyränki
- juris doktor, vicehäradshövding Ilkka Sara-viita
- professor Kaarlo Tuori.

Dessutom har ett skriftligt utlåtande lämnats av — professor Mikael Hidén.

LAGMOTIONEN

Motionens huvudsakliga innehåll

Motionen innehåller ett förslag till lagstiftning om det statliga stödet till riksdagsgrupper. Det statsunderstöd som grupperna får i pengar ska fortfarande finnas under riksdagens huvudtitel i statsbudgeten. Dessutom ska det stå i lagen att grupperna ska få stöd av riksdagens kansli så som kanslikommissionen bestämmer i sina beslut.

Riksdagsgruppernas egen revision ska enligt lagen utföras av auktoriserade revisorer. Riksdagens kanslikommission ska vara tillsynsmyndighet och utfärda närmare anvisningar om förfarandet. Tjänstemännen vid riksdagens kansli, som är underställt kanslikommissionen, ska under tjänsteansvar övervaka att lagen och föreskrifterna följs.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Riksdagsgruppernas verksamhet utgör en organisk del av riksdagens arbete. Grupperna har under riksdagens huvudtitel i statsbudgeten beviljats dispositionsmedel för sina kanslier sedan 1967. Anslaget för gruppkanslierna i statsbudgeten har betraktats som ett statligt konsumtionsanslag och inte som statsbidrag. Utskottet ser det som lämpligt att lagstifta om stödet till riksdagsgrupperna och att tydliggöra förhållandet mellan stödet och statsunderstödslagen (688/2001).

Med hänvisning till lagmotionen och övrig utredning anser utskottet att lagmotionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

1 §. I 1 mom. föreskrivs det för vilka ändamål som riksdagsgrupperna får använda bidraget. Enligt motiveringen till paragrafen har riksdagsgrupperna i samråd lagt fast principer för hurdana utgifter som bidraget får användas till. Utskottet anser att den föreslagna lagen inte hindrar att det här förfarandet fortsätter men att grupperna inte kan komma överens om att stödet ska användas i strid med vad som avses i 1 §.

2 § (Ny). Syftet med lagmotionen är att göra det tydligare hur riksdagsgrupperna och statsunderstödslagen förhåller sig till varandra. Enligt motiveringen kan förhållandet förtydligas genom en lag med ingående bestämmelser om grunderna för att bestämma bidraget till grupperna. Då blir stödet till grupperna inte ett statsunderstöd som avses i statsunderstödslagen (s. 2/I).

Statsunderstödslagen är en allmän lag om statsunderstöd som beviljas efter prövning. Den tillämpas på statsunderstöd om inte något annat bestäms i någon annan lag. Som statsunderstöd enligt statsunderstödslagen betraktas inte stöd, ersättningar eller andra förmåner, om rätten till dem baserar sig på lag och grunden för bestämmandet av det belopp som ska beviljas anges detaljerat i lag. Grunden för fördelningen av bidraget till riksdagsgrupperna föreslås ingå i 1 § 2

mom. Men grunderna för att bestämma det belopp som ska beviljas är inte så detaljerade att det blir självklart att det inte är fråga om ett understöd enligt statsunderstödslagen. Därför föreslår utskottet en ny 2 § om att statsunderstödslagen inte tillämpas på bidrag som en riksdagsgrupp får med stöd av den här lagen.

3 (2) §. Riksdagsgrupperna får av riksdagens kansli bl.a. mötes- och kontorsrum, möbler och arbetsredskap att använda enligt beslut av riksdagens kanslikommission. Syftet med paragrafen är främst att visa att bidraget till riksdagsgrupperna inte inverkar på praxisen i dagsläget. Utskottet föreslår att paragrafen preciseras med att det är fråga om tillgång till lokaler och redskap.

7 (6) §. Paragrafen föreskriver vad som ska göras med överblivna bidragsmedel om en riksdagsgrupp upphör med sin verksamhet. Verksamheten kan upphöra under en valperiod t.ex. om det inte blir en enda medlem kvar efter att medlemmarna har flyttat till en annan eller flera andra riksdagsgrupper eller grundat en eller flera nya riksdagsgrupper. För att förtydliga förhållandet mellan 1 § 2 mom. och 7 § föreslår utskottet att det i den första meningen i 7 § ska nämnas att det är fråga om ett bidrag som redan har betalats ut. Dessutom föreslås en bestämmelse om hur oanvända bidragsmedel ska fördelas om medlemmarna flyttar till flera andra grupper när gruppens verksamhet upphör. Principen är att en medlems relativa andel av de oanvända bidragsmedlen hos den grupp som upphör med sin verksamhet ska överföras till den nya gruppen.

9 (8) §. Lagen föreslås träda i kraft den 1 maj 2011. Tidpunkten är vald för att lagen ska träda i kraft vid ingången av månaden efter nästa riksdagsval. Men 4 (3) § ska tillämpas redan från den 1 januari 2011.

Utskottet föreslår att lagen träder i kraft den 1 januari 2011, eftersom det med tanke på statsbudgeten är lämpligt att införa det nya statliga

stödet vid ingången av året. Tidpunkten då lagen träder i kraft får inga statsfinansiella konsekvenser. Eftersom lagen träder i kraft vid ingången av 2011 kan bestämmelsen om tillämpningen av 4 (3) § i paragrafen strykas.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Lag

om stöd till riksdagsgrupper

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
(Som i LM)

2 § (Ny)
Statsunderstödslagen (688/2001) tillämpas inte på bidrag som en riksdagsgrupp får med stöd av denna lag.

3 (2) §
Riksdagsgrupperna får avgiftsfritt av riksdagens kansli *tillgång till* mötes- och kontorsrum, möbler, arbetsredskap, databehandlingstjänster och andra förvaltningstjänster så som riksdagens kanslikommission beslutar.

4—6 §
(Som 3—5 § i LM)

7 (6) §

Om alla medlemmar i en riksdagsgrupp flyttar till en annan riksdagsgrupp, överförs *det utbetalda* bidraget till den mottagande gruppen. *Om medlemmarna flyttar till olika grupper, ska de utbetalda bidragen fördelas mellan grupperna i relation till antalet medlemmar som flyttar till dem.* Om gruppens verksamhet upphör på annat sätt, ska det oanvända bidraget återbetalas till riksdagens kansli efter att alla skyldigheter är fullgjorda.

8 §
(Som 7 § i LM)

9 (8) §
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.
(Utesl.)

GrUB 5/2010 rd — LM 34/2010 rd

Helsingfors den 29 oktober 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
vordf. Jacob Söderman /sd
medl. Tuomo Hänninen /cent
Elsi Katainen /cent
Esko Kiviranta /cent
Elisabeth Naucclér /sv
Ville Niinistö /gröna (delvis)

Johanna Ojala-Niemelä /sd
Veijo Puhjo /vänst
Tuulikki Ukkola /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv
Antti Vuolanne /sd (delvis)
ers. Johannes Koskinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Timo Tuovinen.